

Kontrollkommisjon 2 for Akershus universitetssykehus
Marianne Grimsø
Postboks 41
1300 SANDVIKA

Deres ref.:
Vår ref.: 20/37947-1
Saksbehandler: Jeppe Skullerud Ugland
Dato: 15.10.2020

Svar på spørsmål om restriksjoner på bruk av mobil i behandlingsoyemed

HelseDirektoratet viser til din henvendelse i e-post datert 16. september 2020. I henvendelsen reises det spørsmål ved bruk av psykisk helsevernloven (phvl.) § 4-5, når formålet er å begrense aktivitet hos en kritisk undervektig pasient med anoreksi, som bruker mobilens skritteller i forbindelse med tvangspregget aktivitetstrang.

Utgangspunktet er at alle pasienter som er underlagt tvungent psykisk helsevern har en grunnleggende rett til fri kommunikasjon og respekt for egen korrespondanse, jf. phvl. § 4-5 første ledd og EMK art. 8 (1). Kommunikasjonsretten er særlig beskyttet etter § 4-5, og eventuelle innskrenkninger forutsetter at pasienten er underlagt tvungent psykisk helsevern, og krever vedtak etter § 4-5 annet ledd.

Spørsmålet er om man kan vedta innskrenkninger i bruk av mobilen etter § 4-5 når formålet er å begrense bruk av skritteller ved aktivitetstrang.

Når det gjelder herværende sak er skrittelleren en del av mobilen. Skrittelleren i seg selv faller ikke under det § 4-5 er ment å regulere. HelseDirektoratet har [tidligere bemerket](#) at kapittel 4 regulerer tiltak av svært inngripende karakter, og av en art som etter legalitetsprinsippet krever klar lovhjemmel. Derfor skal man også være varsom med å tolke bestemmelsene utvidende for å imøtekomme dagens teknologi.

Tidligere er det [vurdert](#) at mobiltelefon, iPad o.l. med kamerafunksjon skal kunne inndras dersom husordensreglementet og hensynet til medpasienters *personvern* ikke respekteres, jf. § 4-5 tredje ledd. I forlengelsen av dette er det [presisert](#) at det *ikke* er anledning til å fastsette generelle regler om at pasientene ikke skal kunne disponere egen telefon.

I herværende sak kan man ikke begrunne en inndragelse ved å vise til personvern eller tredjemannshensyn. Etter direktoratets vurdering kan man derfor ikke inndra mobilen med hjemmel i § 4-5, verken ved vedtak etter andre ledd eller regulert i husordensregler etter tredje ledd, når formålet kun er å begrense aktivitetstrang (skrittelling via mobil).

HelseDirektoratet ønsker imidlertid å gi noen videre kommentarer på hvordan problemstillingen kan løses.

Det første spørsmålet som må stilles er om det er mobilens skritteller som er avgjørende for at pasienten opprettholder sin aktivitetstrang, eller om aktivitetstrangen uansett vil opprettholdes. Dersom skrittelleren påvirker helsetilstanden negativt, vil det være viktig å forsøke å motivere og veilede

HelseDirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Jeppe Skullerud Ugland

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

pasienten til ikke å benytte skritteller, og til f.eks om mulig å slette denne «appen» sammen med pasienten.

Dersom slik dialog ikke fungerer, og pasienten viser vesentlig mer tvangspreget atferd med skritteller på mobil enn uten, må sykehuset vurdere hvor skadelig bruken er. Dersom skrittelleren vurderes å være motiverende for skadelig adferd, og tilstanden er tilstrekkelig alvorlig, vil en fratakelse av mobilen etter direktoratets vurdering unntaksvis kunne skje etter vedtak om behandling uten eget samtykke etter phvl. § 4-4. Vi forutsetter da at pasienten har tilgang til annen telefon, og at pasienten likevel, sammen med personale, får tilgang til andre funksjoner på mobilen sin (f. eks. banktjeneste).

Vennlig hilsen

Wenche Dahl Elde e.f.
seniorrådgiver

Jeppe Skullerud Ugland
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Vennlig hilsen

–Wenche Dahl Elde e.f.
–seniorrådgiver

–Jeppe Skullerud Ugland
–førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

